

andre sekundære stoffer (i.e. ikke primære næringsstoffer) i frugt og grønsager knytter sig først og fremst til forebyggelse af kræft. Ovenstående omtale af de oxidative processer i forbindelse med diabetes må dog også nødvendigvis lede opmærksomheden hen på antioxidanter i forbindelse med forebyggelse af diabetes. Man bør være åben over for, at antioxidanter i kosten har en langt mere generel forebyggende virkning.

Der har længe været rejst tvivl om, hvorvidt økologisk frugt og grønsager indeholder flere antioxidanter og sekundærstoffer end konventionelt dyrkede. En gennemgang af litteraturen udført af Soil Association⁸⁾ gør denne tvivl til skamme. Undersøgelsen er enestående ved det, at den udelukker de undersøgelser, hvor der er tvivl om, hvorvidt det er rigtig økologisk dyrkning, der er udøvet i forsøgene. Den viser, at der gennemsnitligt er væsentlige forskelle mellem indholdet af gavnlige stoffer i økologisk og konventionel frugt og grønsager. Årsagsforklaringerne til forskellene peger meget i retning af, at det afgørende er, at økologisk dyrkning i langt højere grad foregår i en frugtbar og levende jord, som kan fremme selsunde planter og støtte deres optagelse af mangeartede stoffer fra jorden. Der kan være stor forskel på, hvor højt

arbejdet for jordens frugtbarhed vægtes af den enkelte økologiske avler ud over, hvad der følger af en overholdelse af regelsættet. Ifølge gennemgangen fra Soil Association er det halvdelen af undersøgelserne, der dokumenterer højere indhold af mineraler og vitaminer i økologisk frugt og grønt, og den anden halvdel kan ikke dokumentere det. Der er kun få valide undersøgelser af indholdet af sekundær stoffer i økologiske og konventionelle frugter og grøntsager. Niveaulet ligger mellem 10 og 50 pct. flere sekundærstoffer i de økologiske produkter.

Konklusionen må være, at det også af sundhedsmæssige grunde er spild at tygge sig gennem konventionelt dyrkede frugter og grønsager, når det er muligt at vælge økologiske.

Fællesskab omkring måltidet

I de ordninger med sund, økologisk mad, der føres ud i livet, er det vigtigt, at der tænkes på at skabe et fællesskab omkring måltidet, bl.a. gennem, at maden er gratis eller billig. Det har en motiverende effekt på folks lyst til at spise sundt, at man gør det sammen. Samtidig ønsker Enhedslisten at bekæmpe uligheden i samfundet. Det er mere rationelt, når alle er med.

Skriftlig fremsættelse

Per Clausen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sund og økologisk mad.

(Beslutningsforslag nr. B 95).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

⁸⁾ Organic farming, food quality and human health. A review of the evidence. Soil Association. 2002. www.soilassociation.org/web/sa/saweb.nsf